Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Iaith Gymraeg
2019-2020
Cyngor Dinas Casnewydd

DRAFFT

1. Cyd-destun Deddfwriaethol

Mae'r adroddiad blynyddol hwn wedi'i baratoi yn unol â Safonau'r Gymraeg 158, 164 a 170. a bydd yn tynnu sylw at sut mae Cyngor Dinas Casnewydd wedi cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg a gyflwynwyd i'r awdurdod gan Gomisiynydd y Gymraeg yn Hysbysiad Cydymffurfio Cyngor Dinas Casnewydd.

Yn ogystal ag amlinellu cydymffurfiaeth gyffredinol yr awdurdod, mae'r adroddiad hwn hefyd yn cynnwys yr wybodaeth benodol sy'n ofynnol gan y Safonau. Mae'r data hwn yn cynnwys nifer y cwynion yr ydym wedi'u derbyn, lefelau iaith Gymraeg ein staff, yr hyfforddiant yr ydym yn ei gynnig drwy gyfrwng y Gymraeg a lefel y Gymraeg yr ydym yn gofyn amdani ar gyfer pob swydd wag a swydd newydd yr ydym wedi'i hysbysebu yn ystod y flwyddyn ariannol.

2. Cyflwyniad

Mae Safonau'r Gymraeg yn parhau i roi fframwaith i'r cyngor i weithio tuag at ddyhead Llywodraeth Cymru o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus hollol ddwyieithog y tu fewn iddo. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn adlewyrchu ac yn diweddaru'r gwaith cadarnhaol y mae'r awdurdod yn ymgymryd ag ef er mwyn gweithredu newid ar draws y sefydliad yn ogystal ag adnabod meysydd lle y mae gwaith gennym i'w wneud o hyd.

Mae'r cyngor yn parhau i fuddsoddi yn yr iaith Gymraeg, er mwyn cefnogi cydymffurfio mewnol â safonau ac i hwyluso partneriaeth a mentrau cymunedol. Eleni , gwnaethom hefyd groesawu ein Swyddog Hyrwyddo'r Gymraeg newydd, a fydd yn gweithio ochr yn ochr â chymunedau'r iaith Gymraeg a rhai ehangach yng Nghasnewydd, sectorau trydydd sector a'n tîm Addysg i hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg yn well.

3. Crynodeb o gyflawniadau

Y llynedd, nododd y cyngor nifer o flaenoriaethau roeddem eisiau eu cyflawni yn ystod y flwyddyn ariannol 19/20, sy'n cael eu diweddaru isod:

1. **Gwaith ar ddatblygu, diweddaru a hyrwyddo'r broses Asesiad Effaith ar Degwch a Chydraddoldeb (AEDCh).**

Cafodd ein dogfennaeth a'n canllawiau AEDCh eu diweddaru er mwyn adlewyrchu'n llawn y gofynion o ran cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg ar gyfer Gwneud Polisïau, gan ddysgu o adborth o'r tu fewn i'r Cyngor, yn ogystal ag arfer da a nodwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg. Gwnaethom hefyd ddarparu hyfforddiant ar ymwybyddiaeth o'r Gymraeg yn y broses gwneud penderfyniadau i'n Haelodau Cabinet er mwyn cefnogi gweithredu ein canllawiau newydd a sicrhau yr ystyrir yr effaith ar y Gymraeg fel rhan o'n penderfyniadau strategol.

2. **Mwy o hyrwyddo ar wasanaethau Cymraeg y cyngor**

DRAFT

Mae'r Cyngor wedi cymryd nifer o gamau tuag at fwy o hyrwyddo ei wasanaethau Cymraeg, gan gynnwys:

- Recriwtio Swyddog Hyrwyddo Addysg Gymraeg
- Gweithio gyda'n tîm cysylltiadau mewnol i gynhyrchu newyddion rheolaidd am y Gymraeg i staff
- Hyrwyddo Dydd Gŵyl Dewi a Diwrnod Shwmae i staff ar draws y cyngor
- Cynhyrchu cylchlythyr Dydd Gŵyl Dewi dwyieithog i staff

3. Datblygu a chyflawni hyfforddiant gwell ar ymwybyddiaeth iaith Gymraeg ar draws y sefydliad

- Cafodd ein hyfforddiant wyneb yn wyneb ar ymwybyddiaeth iaith Gymraeg ei adolygu, ei ddiweddaru ac mae bellach yn cael ei gyflwyno i bob aelod newydd
- Bellach, cyflwynir sesiynau ymwybyddiaeth iaith Gymraeg i bob Aelod Cabinet newydd.
- Rydym wedi comisiynu cwmni allanol i ddylunio cyfres o fideos byr i hyrwyddo'r Gymraeg a hanes y Gymraeg i'n staff a'n cymunedau
- Rydym yn peilota'r App Say Something in Welsh gyda grŵp o staff rheng flaen, er mwyn asesu pa mor effeithiol ydyw o ran datblygu'r Gymraeg yn y gweithle

4. Gwella gwaith partneriaeth rhwng aelodau Fforwm y Gymraeg yn unol â Strategaeth y Gymraeg

- Am y tro cyntaf eleni, noddodd y cyngor 'Gŵyl Newydd', sef gŵyl Gymraeg Casnewydd a chynhaliodd sgwrs a draddodwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg yn y Ganolfan Ddinesig
- Mae cynrychiolaeth yn parhau ar fforymau lleol gan gynnwys Mwy na Geiriau a'r Fforwm Iaith
- Mae ein Swyddog Hyrwyddo newydd wedi gweithio'n agos, ac yn parhau i ddatblygu cysylltiadau gyda'r Fenter Iaith leol i gefnogi mentrau ynghylch hyrwyddo'r iaith Gymraeg.

5. Datblygu'r fewnrwyd er mwyn cynnwys canllawiau Cymraeg o ran cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg

- Mae'r cyngor yn ymgymryd ag adolygiad corfforaethol o' fewnrwyd, sy'n cynnwys sicrhau bod ein tudalennau Cymraeg yn addas at y diben, yn hawdd eu defnyddio ac yn cynnwys cyngor perthnasol a defnyddiol

DRAFT

4. Monitro

A. Gofynion Cymhwysedd Cymraeg ar gyfer swyddi newydd (pob swydd)

Mae gwasanaeth AD y Cyngor yn ymgymryd ag Asesiad o'r Iaith Gymraeg ar gyfer pob swydd newydd a hysbysebir trwy ein proses recriwtio arferol gan ddefnyddio ein system AD, iTrent. Nid yw recriwtio ar gyfer swyddi sydd eisoes yn bodoli neu'r rhai a grëwyd fel ran o ailstrwythuro yn destun asesiad o'r iaith Gymraeg oherwydd eu bod yn dod y tu allan i'r broses safonol hon.

Nifer y swyddi newydd 2016/17	Nifer y swyddi newydd 2017/18	Nifer y swyddi newydd 2018/19	Nifer y swyddi newydd 2019/20
842	577	175	72

2017/18		
Gofyniad Cymhwysedd Cymraeg	**Nifer**	**Canran o'r Cyfanswm**
Hanfodol	26	4.5%
Dymunol	51	8.8%
Ddim yn angenrheidiol	499	86.5%
I'w dysgu wrth weithio yn y swydd	1	0.2%
Cyfanswm	577	
2018/19		
Gofyniad Cymhwysedd Cymraeg	**Nifer**	**Canran o'r Cyfanswm**
Hanfodol	5	2.9%
Dymunol	18	10.3%
Ddim yn angenrheidiol	151	86.3%
I'w dysgu wrth weithio yn y swydd	1	0.1%
Cyfanswm	175	
2019/20		
Gofyniad Cymhwysedd Cymraeg	**Nifer**	**Canran o'r Cyfanswm**
Hanfodol	4	5.56%
Dymunol	6	8.33%
Ddim yn angenrheidiol	62	86.11%
I'w dysgu wrth weithio yn y swydd	0	
Cyfanswm	72	

B. Cwynion

Yn ystod blwyddyn ariannol 2019-2020, derbyniodd Cyngor Dinas Casnewydd nifer o gwynion parthed cydymffurfio honedig â Safonau'r Gymraeg, a phenderfynodd Comisiynydd y Gymraeg ymchwilio iddynt yn dilyn ymateb cychwynnol y Cyngor.

Cydnabu'r awdurdod yr angen i wella'r ffordd y cofnododd ac y monitrodd cwynion ynghylch yr iaith Gymraeg er mwyn galluogi ymagwedd sydd nid yn unig yn datrys problemau, ond hefyd yn caniatáu dysgu, newid a gwella sefydliadol. Eleni, diweddarom ein Polisi Cwynion Corfforaethol i gynnwys prosesau penodol i'r Gymraeg, a gwnaethom ymgorffori'r Gymraeg i system Rheoli Cysylltiadau

Cwsmeriaid (CRM) y Cyngor, sy'n golygu y caiff yr holl gwynion am y Gymraeg sy'n dod i mewn i'n Canolfan Gyswllt eu cofnodi'n gywir a'u rhannu gyda swyddogion priodol i weithredu arnynt.

Mae cwynion yn eitem sefydlog ar agenda'r Grŵp Gweithredu'r Iaith Gymraeg, mae pob cwyn yn cael ei thrafod a chytunir ar gamau cadarnhaol a'u dilyn.

Cyf. Comisiynydd y Gymraeg	Teitl/ Cwyn	Ymchwiliad	Canlyniad
CSG613	Ffurflen Llythyr Ad-daliad y Dreth Gyngor	Ie	Cynllun wedi'i gyhoeddi gan Gomisiynydd y Gymraeg
CSG657	Ailgylchu sachau hylendid	Ie	Datryswyd y broblem
CSG699	Ymgynghoriad ar y Gyllideb	Ie	Symud ymlaen at ymchwiliad

C. Hyfforddiant

Dan Safon 128, mae'r Awdurdod dan orfodaeth i gynnig rhaglenni hyfforddi drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer y cyrsiau canlynol:

- Iechyd a diogelwch ar gyfer rheolwyr
- Sefydlu corfforaethol
- Rheoli Perfformiad
- Cwrs sefydlu rheolaeth gorfforaethol

O'r cyrsiau a gynigir yn Gymraeg, ni ofynnwyd am unrhyw un gan aelodau staff, gan fod presenoldeb yn 0% ar gyfer y staff sy'n cwblhau'r cyrsiau drwy gydol y Gymraeg

D. Hyfforddiant Cymraeg

Cyrsiau a Ddarperir yn Allanol

Teitl y Cwrs (2018/19)	2018/19	2019/20
Cwrs Gwella i Siaradwyr Cymraeg	0	**0**
Cyflwyniad deuddydd i'r Gymraeg	8	**0**
Cymraeg Gwaith, Cwrs Blasu 90 munud	16	**10**
Cwrs Lefel Mynediad 30 wythnos (Blwyddyn 1)	13	**8**
Cwrs Lefel Mynediad 30 wythnos (Blwyddyn 2)	6	**11**
Cwrs Lefel Sylfaen 30 wythnos (Blwyddyn 1)	7	**5**
Cwrs Gwella i Siaradwyr Cymraeg	8	**8**

Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg

Yn dilyn penodi Swyddog Polisi Iaith Gymraeg newydd, cafodd y pecyn hyfforddi Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg ei ddiweddaru a darperir sesiwn reolaidd i ddechreuwyr newydd a chyflogeion presennol y Cyngor. Yn ogystal, cafodd sesiwn benodol ar y Gymraeg yn y broses gwneud penderfyniadau ei darparu i Aelodau'r Cabinet.

DRAFT

Teitl y Cwrs	2018/2019	2019/2020
Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg	6	38

E. Sgiliau Cymraeg Cyflogeion (ar 31/03/20)

Niferoedd 2016/17	Niferoedd 2017/18	Niferoedd 2018/19	Niferoedd 2019/20
6,147	5,949	5842	5785

	Nifer y Cyflogeion yn ôl Sgôr 2016/17				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	2,782	1,135	210	158	1,833
Llafar	2,574	1,324	210	183	1,856
Dealltwriaeth	2,606	1,272	224	193	1,852
Ysgrifenedig	2,830	1,079	198	171	1,869
Canran y niferoedd	43.9%	19.6%	3.4%	2.9%	30.1%
	Nifer y Cyflogeion yn ôl Sgôr 2017/18				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	2,710	1,154	220	193	1,672
Llafar	2,531	1,329	217	189	1,683
Dealltwriaeth	2,546	1,290	233	198	1,682
Ysgrifenedig	2,764	1,101	208	177	1,699
Canran y niferoedd	44.3%	20.5%	3.7%	3.1%	28.4%
	Nifer y Cyflogeion yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	2702	1156	208	211	1565
Llafar	2507	1342	211	206	1576
Dealltwriaeth	2523	1305	226	215	1573
Ysgrifenedig	2750	1,106	198	195	1593
Canran y niferoedd	44.9%	21.0%	3.6%	3.5%	27.0%
	Nifer y Cyflogeion yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	2694	1211	221	225	1434
Llafar	2500	1392	230	218	1445
Dealltwriaeth	2513	1366	231	231	1444
Ysgrifenedig	2763	1147	207	206	1452
Canran y niferoedd	45.2%	22.1%	3.8%	3.8%	25%

	Nifer y Cyflogeion Gwasanaethau Oedolion a Chymunedol yn ôl Sgôr 2019/20	

Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	252	31	6	11	201
Llafar	244	39	7	10	201
Dealltwriaeth	244	37	6	12	202
Ysgrifenedig	258	23	5	11	204
	Nifer y Cyflogeion Gwasanaethau Oedolion a Chymunedol yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	280	30	3	9	268
Llafar	270	39	5	8	268
Dealltwriaeth	270	37	5	9	269
Ysgrifenedig	285	23	2	9	271

	Nifer y Cyflogeion Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	217	54	7	11	109
Llafar	206	64	11	9	108
Dealltwriaeth	203	67	7	12	109
Ysgrifenedig	224	42	10	10	112
	Nifer y Cyflogeion Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	206	43	8	11	119
Llafar	202	47	11	9	117
Dealltwriaeth	200	49	8	11	120
Ysgrifenedig	211	32	11	10	122

	Nifer y Cyflogeion Pobl a Newid Busnes yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	76	13	3	3	38
Llafar	71	18	3	3	38
Dealltwriaeth	72	16	3	4	38
Ysgrifenedig	76	12	4	2	39
	Nifer y Cyflogeion Pobl a Newid Busnes yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	Dim	Dechreuwr	Canolradd	Uwch	Dim Cofnod
Darllen	81	15	3	2	27
Llafar	73	23	3	2	27
Dealltwriaeth	75	20	3	3	27
Ysgrifenedig	81	14	3	2	28

	Nifer y Cyflogeion Adfywio, Buddsoddi a Thai yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	289	124	14	12	109
Llafar	252	147	19	11	119
Dealltwriaeth	258	145	14	12	119
Ysgrifenedig	289	111	15	11	122
	Nifer y Cyflogeion Adfywio, Buddsoddi a Thai yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	308	116	12	15	85
Llafar	269	142	16	15	95
Dealltwriaeth	278	139	15	15	94
Ysgrifenedig	299	116	14	14	131

	Nifer y Cyflogeion Ysgolion yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	1296	881	177	163	738
Llafar	1170	1008	178	160	739
Dealltwriaeth	1182	987	189	165	732
Ysgrifenedig	1335	862	159	151	748
	Nifer y Cyflogeion Ysgol yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	1269	851	166	155	773
Llafar	1146	977	163	152	776
Dealltwriaeth	1156	953	182	157	766
Ysgrifenedig	1293	841	154	143	783

	Nifer y Cyfarwyddwyr Strategol yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	1	1	0	0	1
Llafar	0	2	0	0	1
Dealltwriaeth	1	1	0	0	1
Ysgrifenedig	1	1	0	0	1
	Nifer y Cyfarwyddwyr Strategol yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	1	1	0	0	1
Llafar	0	2	0	0	1

Dealltwriaeth	1	1	0	0	1
Ysgrifenedig	1	1	0	0	1

	Nifer Cyflogeion y Gyfraith a Rheoliadau yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	151	27	5	9	28
Llafar	149	29	6	8	28
Dealltwriaeth	146	31	5	9	29
Ysgrifenedig	154	24	6	8	28
	Nifer Cyflogeion y Gyfraith a Rheoliadau yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	159	26	5	8	28
Llafar	157	28	5	8	28
Dealltwriaeth	154	31	5	8	28
Ysgrifenedig	162	23	6	7	28

	Nifer y Cyflogeion Addysg yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	105	37	5	7	128
Llafar	98	46	3	7	128
Dealltwriaeth	101	41	5	7	128
Ysgrifenedig	113	31	4	6	128
	Nifer y Cyflogeion Addysg yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	114	39	6	6	131
Llafar	106	50	4	6	130
Dealltwriaeth	110	42	6	6	132
Ysgrifenedig	123	32	5	5	131

	Nifer y Cyflogeion Strydlun a Gwasanaethau Dinas yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	275	32	5	10	102
Llafar	274	32	5	11	102
Dealltwriaeth	272	35	3	11	103
Ysgrifenedig	280	30	3	8	101
	Nifer y Cyflogeion Strydlun a Gwasanaethau Dinas yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**

Darllen	263	28	6	6	107
Llafar	262	29	5	7	107
Dealltwriaeth	261	30	4	7	108
Ysgrifenedig	267	27	4	6	106

	Nifer y Cyflogeion Cyllid yn ôl Sgôr 2019/20				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	50	23	1	1	22
Llafar	51	22	1	1	22
Dealltwriaeth	50	20	1	1	25
Ysgrifenedig	52	21	1	1	22
	Nifer y Cyflogeion Cyllid yn ôl Sgôr 2018/19				
Cymhwysedd Cymraeg	**Dim**	**Dechreuwr**	**Canolradd**	**Uwch**	**Dim Cofnod**
Darllen	48	20	1	1	22
Llafar	49	19	1	1	22
Dealltwriaeth	48	17	1	1	25
Ysgrifenedig	50	18	1	1	22

F. Trosolwg o waith yn erbyn Safonau

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Dangosodd adolygiad o'n cydymffurfiaeth â Safonau Darparu Gwasanaethau a gynhaliwyd trwy ymarfer Siopwr Dirgel a gomisiynwyd yn allanol y cynnydd cadarnhaol y mae'r awdurdod yn ei wneud, yn enwedig trwy'r agwedd gadarnhaol a ddangoswyd tuag at y Gymraeg gan staff. Fodd bynnag, mae cysondeb darparu gwasanaethau ar draws y sefydliad yn heriol o hyd. Gan fod Safonau Darparu Gwasanaethau'n perthyn i ddarparu gwasanaethau rheng flaen i aelodau'r cyhoedd, bydd y Safonau hyn yn parhau'n flaenoriaeth i ni, i'n Grŵp Gweithredu'r Gymraeg ac i'r cynllungweithredu corfforaethol

Safonau Llunio Polisi

Yn dilyn diweddaru ein canllawiau a'n templed Asesiad o'r Effaith ar Degwch a Chydraddoldeb, cafodd cyfarwyddiadau gwell sy'n perthyn i'r safonau Llunio Polisi eu cyhoeddi ar ein safle mewnrwyd. Hefyd darparwyd sesiwn hyfforddi i Aelodau'r Cabinet ar Gymraeg yn y broses gwneud penderfyniadau. Yn sefydliadol, mae'r Gymraeg yn rhan o'r Tîm Polisi, Partneriaeth a Chynnwys y Cyngor, lleoliad sy'n parhau i feithrin cysylltiadau cadarnhaol rhwng creu polisi corfforaethol a hyrwyddo'r Gymraeg.

Safonau Gweithredol

Mae ein hadran AD yn parhau i weithio i sicrhau cydymffurfio ar draws nifer o ardaloedd busnes o fewn Safonau Gweithredu. Mae polisi ar gyfer defnyddio'r Gymraeg yn fewnol ar gael ar y fewnrwyd ac mae'n cyfeirio'n benodol at sut y gall y Gymraeg gael ei hyrwyddo a'i hwyluso yn y cyngor, yn codi ymwybyddiaeth o hawliau cyflogeion i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith, ac argaeledd a math o hyfforddiant Cymraeg sydd ar gael i staff Rydym yn cydnabod, ar hyn o bryd bod nifer y staff sy'n derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg yn isel, ac y gallwn wneud rhagor i ddefnyddio'r data sgiliau sydd gennym i lywio ein cynllunio ar gyfer y gweithlu, ac y bydd y rhain yn ffurfio rhai o'n blaenoriaethau y flwyddyn nesaf

Safonau Hyrwyddo:

DRAFT

Ym mis Mawrth 2017, gwnaeth y Cabinet a'r Cyngor gymeradwyo Strategaeth y Gymraeg 5 mlynedd ar gyfer y ddinas. Mae'r Strategaeth ar gael ar wefan yr awdurdod, ac mae'n disgrifio sut y byddwn yn hyrwyddo'r Gymraeg dros y pum mlynedd nesaf. Ar hyn o bryd mae cynnydd ar y Strategaeth yn cael adrodd i'r Grŵp Gweithredu'r Cymraeg, Fforwm y Gymraeg mewn Addysg a'r Grŵp Hyrwyddo'r Gymraeg mewn Addysg, a arweinir gan y cyngor. Mae'r Cyngor hefyd yn parhau i fod â Hyrwyddwr y Gymraeg sy'n Aelod Etholedig (Y Cyng. Jason Hughes) sy'n cefnogi hyrwyddo'r Gymraeg ar draws y ddinas a'r cyngor.

Cadw Cofnodion

Mae'r Awdurdod wedi cyflwyno system Rheoli Perthnasoedd â Chwsmeriaid (CRM) newydd sydd wedi gwella'r modd y mae'r awdurdod yn cofnodi cwynion sy'n ymwneud â'r Gymraeg a gwasanaeth cwsmeriaid o ran dewis iaith. Mae AD yn parhau i fonitro a chadw cofnodion ar sgiliau iaith Gymraeg cyflogeion, presenoldeb mewn cyrsiau hyfforddi perthnasol ac asesu'r Gymraeg ar swyddi gwag.

Monitro Perfformiad

Mae'r awdurdod yn y broses o adolygu'r ffordd mae'n monitro gweithredu safonau ar draws y sefydliad. Mae Cynllun Gweithredu, Cynllun Corfforaetol a Cynlluniau Gwasanaeth ar gyfer Safonau Iaith Cymraeg penodol a berchnogir gan wasanaeth adnabyddadwy yn cael eu datblygu ar hyn o bryd. Pan fydd yn gyflawn, caiff cyflawni'r cynlluniau hyn ei fonitro gan ein Grŵp Gweithredu'r Gymraeg. Mae'r iaith Gymraeg yn parhau i fod yn rhan annatod o fframwaith perfformiad a rheoli risg y cyngor yr adroddir arno bob chwarter.

G. Edrych ymlaen at 2020/21

Mae ein blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cynnwys ond heb eu cyfyngu i:

- Datblygu trefniadau partneriaethau creadigol y tu allan i'r sector cyhoeddus a gwirfoddol i godi proffil yr iaith Gymraeg yn well ar draws Casnewydd a rhanbarthau lleol, er enghraifft, gan archwilio cyfleoedd i weithio gyda thimau chwaraeon lleol
- Gweithio gyda'n hybiau yn y gymdogaeth ym mhob rhan o'r ddinas i hyrwyddo ymgysylltu'n well â gwasanaethau'r cyngor trwy gyfrwng y Gymraeg
- Adolygu'r gwersi a'r dosbarthiadau Cymraeg presennol rydym yn eu cynnig gyda bwriad i ddatblygu ymyriadau dysgu pwrpasol, er enghraifft darparu cwrs i staff sydd wedi astudio'r Gymraeg yn yr ysgol o bosibl ond bellach heb yr hyder i'w defnyddio yn y gweithle
- Adolygu ein strwythur llywodraethu mewnol ynghylch y Gymraeg er mwyn sicrhau ei fod yn effeithiol ac yn ymatebol.
- Gweithio gyda'n cymunedau ffoaduriaid, mudwyr a phobl dduon ac Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig i ymgorffori'r Gymraeg yn well fel rhan o ymdeimlad o hunaniaeth a rennir ar draws y ddinas, yn enwedig yng nghyd-destun datblygu ein pedwaredd ysgol cyfrwng Cymraeg
- Parhau â'n gwaith i wella cynrychiolaeth siaradwyr y Gymraeg ar draws y cyngor. Eleni rydym hefyd wedi comisiynu ymchwil i edrych ar pam nad yw pobl ifanc yn dewis gofal plant ac addysg y blynyddoedd cynnar fel opsiynau ar gyfer cyflogaeth/ addysg bellach, a sut y gallwn weithio'n i fynd i'r afael yn well â'r bylchau hyn
- Gwella ein gwaith cofnodi a monitro sgiliau iaith Gymraeg yn y gweithle, a defnyddio'r data hwn yn well i lywio strategaethau.

I gael rhagor o wybodaeth am ein gwaith iaith Gymraeg, cysylltwch â nccequality@newport.gov.uk

DRAFT

DRAFFT